

تحلیلی ادراکی بر طراحی فضاهای آموزشی با تاکید بر سلامت رشد کودکان

سارا اصاغر^{۱*}، علی شمس‌الدینی^۲

۱- کارشناسی ارشد، مهندسی معماری، دانشکده فنی مهندسی، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

۲- استادیار گروه شهرسازی، دانشکده فنی مهندسی، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

خلاصه

کودکی، اولین و مهم‌ترین دوره‌ی زندگی انسان است. در این دوره کودک برای نخستین بار با طبیعت رابطه برقرار می‌کند، روابط اجتماعی خود را بنا می‌نهد و به مفهومی از خود دست می‌یابد. دورانی که در آن شخصیت فرد پایه ریزی شده و شکل می‌گیرد. کودک علاوه بر رشد جسمانی دارای مراحل رشد اجتماعی، عاطفی، شخصیتی و هوشی است. تجربه‌ی هر فرد در زندگی و مهارت‌هایی که کسب می‌نماید مربوط به شرایط محیطی و محصول تاثیر متقابل میان آن فرد و محیطی است که در آن زندگی می‌کند، فعالیت به عنوان عامل اصلی رشد و یادگیری کودک فرآیندی است که در ارتباط با فضا و محیط کودک، رشد همه‌جانبه او را موجب می‌گردد و محیط با ایجاد فرصت و تحریک و تشویق کودک در رفتار او تاثیر می‌گذارد. بنابر این فضاهای آموزشی نقش عمده‌ای در رشد و آموزش کودکان دارند. در این پژوهش با استفاده از مطالعات وسیع کتابخانه‌ای به بررسی عوامل موثر در کیفیت فضاهای آموزشی و نقش آن بر رشد کودکان و سپس بررسی نمونه موردی (پیش دبستانی امام رضا(ع) شهر شیراز) خواهیم پرداخت و سپس بسته به موضوع از نمونه‌های خارجی برای مقایسه استفاده شده است. مطالعات انجام شده نشان می‌دهد که کیفیت فضای آموزشی مثل نور، رنگ، انعطاف پذیری، فرم و... نقشی موثر در رشد کودکان و افزایش انگیزش و علاقه به محیط مدرسه ایفا می‌کنند.

کلید واژه: فضاهای آموزشی، کودک، سلامت، رشد

بیان مسئله

توجه به موضوع تاثیرپذیری انسان از محیط پیرامون سابقه‌ای طولانی دارد و از دیرباز مورد توجه بوده است. بنابراین در سال‌های اخیر با توجه به رشد روزافزون جمعیت کودکان در ایران، توجه ویژه‌ای به طراحی فضاهای آموزشی ویژه کودکان شده است [۱]. مدرسه نهادی اجتماعی است و نمایانگر فرهنگی است که مدرسه جزیی از آن به حساب می‌آید و به کودک طرز فکر و جهان بینی خاص را منتقل می‌کند [۲]. ذهن کودک مانند بوم سفیدی است و البته تا زمان وارد شدن به محیط آموزشی دبستان و بالاتر از آن، شخصیت و نظام تفکر او تا حد زیادی شکل گرفته اما اثر گذاری سیستم آموزشی تحصیلی که به طور میانگین در اکثر کشورها از هفت سالگی آغاز می‌شود نیز عامل مهمی در شکل دادن به انسانی است که قرار است عضوی از جامعه و دنیا باشد [۳].

¹ Sara_asaghar333@yahoo.com